

SPOMIN NA ROJSTNI DAN

IVANKA KOROŠEC

Ljubljana, 28. februarja 1993, nekaj minut pred šesto zvečer.

V veliki dvorani Cankarjevega doma je šumelo kot v panju. Ta ogromen, slavnostni prostor me vedno znova prevzame in me napolni s svečanim pričakovanjem. Opazovala sem velike orgle na desni, ogromen oder, ki je obiskovalcem že tolikokrat nudil umetniške užitke vseh vrst, kot kulisa za ozadje pa je bil Triglav v medlih obrisih. Klavir je stal na desni, še prazni stoli za glasbenike na levi in za pevce na sredi. V dvorano so se še kar naprej stekali ljudje. Kamera ljubljanske televizije je med njimi že lovila v svoj objektiv znane osebnosti iz slovenskega planinskega, političnega in kulturnega življenja.

Opojen duh dvorane, šum množice, šepet mojih sosedov, češ, glej, kdo je vse med obiskovalci, me je zazibal v premišljevanje, v stanje, ko se misli odvežejo... Z rokami v naročju in strmeč v konico Triglava na platnu me je spomin nenadoma zanesel daleč nazaj.

VONJ PO JABOLČNI PITI

Bilo je za moj 13. rojstni dan. Koliko vode je od takrat že preteklo v Savi! Kaj vse se mi je zgodilo od tedaj! Bila so vmes tudi leta, ko mi je bilo vseeno, ali Begunjščica še stoji med Stolum in Dobrčo. Kaj vse sem doživela: smrti, rojstva, radosti, žalosti... Takšno je pač življenje. Res je, da na precej zunanjih dogodkov nimamo vpliva, zelo močno pa lahko vplivamo na to, kaj postanejo v nas samih. Še danes lahko natanko čutim razpoloženje tistega dne, ko smo praznovali moj rojstni dan. Zdi se mi, da še lahko ujamem v nosnice vonj po jabolčni piti, ki jo je spekla mama, in še vem za tisto divjo radost, ki me je vso prevevala in bi od nje skoraj eksplodirala. Še lahko okušam, še lahko doživljam tisti občutek.

Mamimo darilo za rojstni dan sem pokazala že vsem svojim prijateljicam v sosesčini. Na dvoirišču smo se vedno igrale igre med dvema ognjema, prodajale smo klavirje in ptičke, zavzevale zemljo ali se šle polžev tanc. Skregale smo se in se čez pet minut spet pobotale, saj druga brez druge nismo mogle biti. Tisti dan so bile spričo nenavadnega darila, ki sem ga dobila, vse osuple. Darilo sem pokazala tudi sosedi v zgornjem nadstropju. Čestitala mi je, mi dala kos rozinove pogače in se veselila z mano vred.

Čakala sem še strica in bratranca, ki sta redno

prihajala na moj rojstni dan. Stric je imel rad vse otroke, posebno pa še take, je dejal, ki jim je bilo v življenju vzeto nekaj, kar jim ne more nihče povrniti. S tem je mislil na mojega očeta, ki se je tragično ponesrečil pred mojim rojstvom. In res, moje otroštvo je bilo globoko zaznamovano z nezapolnjivo odsotnostjo očeta. Stric je prihajal večkrat, me razvajal in me obkladal z drobnimi pozornostmi.

LASTNICA ZELENE IZKAZNICE

Prišla sta pozno popoldne, ko sem bila od pričakovanja že kar bolna. Stekla sem jima nasproti in oba objela s prekipevajočo radostjo. Stric mi je prinesel veliko škatlo, ovito z rožnatim trakcem, bratranec Boris pa mi je poklonil knjigo Brkonja Čeljustnik. Boris je bil osem let starejši od mene, prišel je bil že iz vojske, vendar je imel še vedno potrpljenje, da se je igral z mano. Zlepa se ni naveličal mojih norij, vdano me je prenašal in me poslušal, kadar sem ga gnjavila s svojimi razlaganji ali vprašanji. Brkonja Čeljustnik je bil v redu, a odložila sem knjigo na mizo. Kar menčala sem od nestrpnosti, da jima povem nezasišano novico, a mama je zahtevala, da še prej pogledam stričevo darilo. Odprla sem škatlo: v njej je bil globus, ki sem si ga že dolgo želela. Prav takega, velikega in sijajnega, smo imeli v šoli in bil je moja velikanska želja. A zdaj se mi ni zdel več pomemben. Nisem ga vzela iz škatle, nisem ga zavrtela, nisem s prstom popotovala po zeleno in modro obarvanem površju, po poldnevnikih in vzporednikih, nisem poiskala ne naše države, ne Amerike, ne Avstralije, kar sem sicer tako rada počela in jih iskala po atlasu.

»Vidva sploh ne vesta, kaj sem dobila od mame za rojstni dan!« se je utrgalo iz mene. Stric je bil začuden. Vprašujoče je pogledal nad mojo glavo mammo, ki se je samo skrivnostno nasmehnila.

»Mama me je vpisala v planinsko društvo!« sem jima oznanila od silnega navdušenja s kar vlažnimi očmi. »Pravo planinsko izkaznico imam!«

Za srce pač ni nikoli majhnih dogodkov, vse je pomembno, vse tehtamo z isto tehtnico.

Stric in bratranec sta me nerazumevajoče gledala.

Pomolila sem jima zeleno planinsko izkaznico in stric jo je obotavljajoče prijel in odprl.

»Poglej,« sem mu razlagala in se od zadaj z žarečim obrazom naslonila na njegova rame. »V njej piše: Ivanka ta in ta, rojena tega in tega, v kraju tem in tem, po poklicu učenka,

slovenske narodnosti, je postala članica Planinske zveze Slovenije...«

FOTOGRAFIJA V PRAŽNJEM

Nikakor nisem mogla izčrpati dodatnih pojasnil in slavospevov in sem mu žlobudrala kot šoja na ušesa.

Stric je spet pogledal mamó, kot da išče pojasnila pri njej. »Kako si jo mogla tako začarati?« so nemo spraševale njegove oči.

Mama mu je z nemalo ponosa, a brez poudarka odgovorila: »Očetova hči je.«

»Kaj takega!« je zamrmral stric.

Vsi smo bili pač nekje rojeni, imamo neke poklice, smo neke narodnosti in tako naprej. Že res. A to je bila uradno izdana izkaznica Planinskega društva v Radovljici in v njej je bila nalepljena moja fotografija. Nalašč zato sem šla na Bled k fotografu, se lepo počesala in se lepo oblekla, kar se je na sliki seveda vse lepo videlo. Nosila sem tisto belo bluzico, ki mi jo je mama spredaj uvezla z raznobarnimi križci, temno modro krilce na gube z naramnicami, sveže oprane bele žabe in rjave čevlje z gumijastimi podplati. Tako sem bila oblečena tudi vedno, kadar smo v šoli nastopali na proslavah. In če je pod sliko lastnoročni podpis in če nosi izkaznica tudi registrsko številko in pečat planinskega društva ter podpis sekretarja, vsa ta vsebina pa je zavita v čisto nove temno zelene platnice... no, to je čisto druga stvar!

»Saj to je krasno!« je rekel bratranec. »Toda ali si že bila kdaj višje od svetega Petra?«

»O, pač,« sem mu z veseljem razlagala. »Bila sem na Španovem vrhu, na Dobrči, na Planinci pod Roblekom, z botrom pa na Krstenici in pri Vodnikovem domu.«

Da, prav tedaj me je pravzaprav prijelo, ko smo prespali v Vodnikovem domu in sem videla, da ima boter tako zeleno izkaznico in njegovi otroci tudi. Mami sem o tem pripovedovala tako goreče, da je pač stopila v akcijo. In zdaj sem bila tudi sama članica te bratovščine, del velike množice, ki z veseljem hodi v gore. Kakšno silno čustvo, kakšen vznemirljiv občutek! Nikoli ga ne bo mogoče iztrgati skrivnostim življenja, pa čeprav morda predstavlja najskromnejšo med srečnimi minutami, saj se povezuje z vsem, kar mi v življenju pomeni lepó, trdno, večno...

»Torej se bom moral vpisati v planinsko društvo tudi jaz?« se je popraskal stric po glavi, ko sem mu glasno in razločno kar dvakrat prebrala pravice in dolžnosti članov in pravila, ki so bila natisnjena na zadnji strani.

»Pa tudi jaz, kaj pa mislita!« se je priglasil še bratranec.

»Da, tudi ti,« sem se strinjala. »Šli bomo na Triglav! Boter mi je že obljubil, da me vzame s sabo. Mama pravi, da nas bo počakala na Kredarici. In teta Tončka gre lahko tudi zraven...,« sem začela že vnaprej načrtovati pohod na Triglav, ki pa se v taki zasedbi, žal, ni nikoli uredil.

Glasbeniki in nastopajoči so zasedli svoja mesta na odru, moj spomin pa je pretrgalo navdušeno ploskanje. V dvorano je prihajal predsednik **Milan Kučan** s svojim spremstvom in sédel v prvo vrsto.

Ura je bila točno osemnajst. Slovesnost ob 100-letnici slovenske planinske zveze se je zdaj lahko pričela.

Pozdrav iz Bavarske

Januarja se je s pozdravi oglasil **Ludwig Gramminger**, dolga let vodilni mož nemške gorske reševalne službe in IKAR. Zadnje čase živi pri družini Thiel, Eichendorferplatz 15, D - 8000 München 70 na Bavarskem.

Zahvaljuje se za novoletne čestitke in jih enako goreče vrača - hkrati z obvestilom, da je sedaj v dobrih rokah. Preteklo leto mu je šlo tako lepo, da se je v spremstvu svoje nove družine spet lahko podal na potepe v Berchtesgaden, Eng in Oberstdorf. Wiggerl, kot mu pravijo znanci, je že v 87. letu starosti in kar dobro pri močeh; težave ima le z vidom. Spričo visokih let se ne more več posvečati goram in gorski reševalni službi kot nekdaj, zato je tembolj vesel, če se mu »kdaj pa kdaj javi kateri od starih znancev«.

P. Šegula

